

Грень Л.М.

Національний університет цивільного захисту України

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ: ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ

У статті проаналізовано дисертаційні дослідження з формування та реалізації державної політики у сфері освіти України Є. Краснякова «Державна політика в галузі освіти в Україні: теоретико-історичний аспект» (25.00.01 – теорія та історія державного управління); М. Легенького «Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері освіти»; В. Пономаренка «Дослідження та аналіз освітньої політики в Україні» (23.00.01 – теорія та історія політичної науки); М. Хитько «Стратегічне планування в системі державного управління освітою» (25.00.02 – механізми державного управління) та Н. Шульги «Державна освітня політика як інструмент соціально-економічного розвитку» (25.00.01 – теорія та історія державного управління). Розглянуто концептуалізацію змісту наукових поглядів щодо змісту поняття «державна освітня політика», конкретизовано зміст і напрями державної освітньої політики в галузі управління професійно-технічною освітою. Доведено, що вирішенню проблем, що стоять перед професійною освітою (зростання дефіциту робітничих кадрів на ринку праці України та низька соціально-економічна мотивація суспільства до здобуття професійних кваліфікацій; тенденція до погіршення показників України в міжнародних обстеженнях конкурентоспроможності й інноваційної привабливості, що впливає на економічний розвиток України; збільшення частки молоді, яка намагається здобувати вищу освіту, зокрема, за кордоном; втрата привабливості та престижності професійної освіти; зниження соціального статусу педагога професійної освіти), сприятиме виважена державна політика в галузі управління сферою професійно-технічної освіти. Розглянуто головні новації законопроекту «Про професійну (професійно-технічну) освіту, які можна об'єднати у три блоки: 1. Забезпечення якості освіти. 2. Децентралізація управління та фінансування закладів. 3. Розвиток державно-приватного партнерства. Доведено, що напрями державної освітньої політики в галузі управління професійно-технічною освітою корелюють з основними напрямками державної освітньої політики України, що визначає реформування і модернізацію професійно-технічної освіти одним із найважливіших завдань освітньої політики держави: її відновлення, розвиток і виведення на рівень сучасних розвинених країн світу. Важливими перспективними напрямками щодо порушеної проблематики є обґрунтування специфіки державного управління розвитком системи професійно-технічної освіти на державному та регіональному рівнях.

Ключові слова: державна освітня політика, професійно-технічна освіта.

Постановка проблеми. У проєкті Концепції реалізації державної політики у сфері професійної освіти «Сучасна професійна освіта» на період до 2027 р. визначеною проблемою, «яка потребує розв'язання», є «невідповідність професійної освіти України потребам особи, національної економіки і суспільства». «Проявами проблеми виступають: зростання дефіциту робітничих кадрів на ринку праці України та низька соціально-економічна мотивація суспільства до здобуття професійних кваліфікацій; тенденція до погіршення показників України в міжнародних обстеженнях конкурентоспроможності та інноваційної привабливості, що впливає на економіч-

ний розвиток України; збільшення частки молоді, яка намагається здобувати вищу освіту, у тому числі – за кордоном; втрата привабливості та престижності професійної освіти; зниження соціального статусу педагога професійної освіти» [1]. На нашу думку, вирішенню визначеної проблеми сприятиме виважена державна політика в галузі управління сферою професійно-технічної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування та реалізації державної політики в галузі освіти та її змістові характеристики висвітлені в наукових дослідженнях вітчизняних учених В. Андрущенка, В. Бакуменка, О. Валевського, В. Гальперіної, Д. Дзвінчука,

С. Домбровської, В. Кременя, С. Крисюка, В. Лугового, Т. Лукіної, М. Мороза, С. Ніколаєнка, В. Огнев'юка, Ю. Палагнюка, Н. Шульги, Л. Яременка й ін.

Порушена проблематика є не тільки пріоритетом науки «Державне управління», а й предметом дослідження правових, політичних, педагогічних наук. На увагу заслуговують дисертаційні дослідження Є. Краснякова «Державна політика в галузі освіти в Україні: теоретико-історичний аспект» (25.00.01 – теорія та історія державного управління; здійснено аналіз формування та реалізації державної політики в галузі освіти в Україні; визначено та проаналізовано основні етапи і напрями формування державної освітньої політики в період сучасного українського державотворення; досліджено міжнародні нормативно-правові акти з питань освіти та їхній вплив на формування державної політики в галузі освіти в Україні) [2]; М. Легенького «Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері освіти» (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; здійснено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукової проблеми адміністративно-правової регламентації суспільних відносин у сфері освіти, що лягло в основу вироблення відповідних концептуально-методологічних засад, спрямованих на вирішення актуальних науково-прикладних проблем у галузі адміністративного права та таких, що можуть бути використані для формування системного здійснення законотворчого забезпечення реформування вітчизняної освітньої сфери; розкрито стан і генезу адміністративно-правової складової частини державної освітньої політики в контексті новітньої освітньої парадигми та впливу глобалізаційних процесів; у розвиток шляхів реалізації запропонованого принципу багатовекторності, виокремлено систему векторів державної політики в галузі освіти, до яких віднесено вектори геополітики, прогресу, свободи, організації, якості та суспільної інтеграції) [3]; В. Пономаренка «Дослідження та аналіз освітньої політики в Україні» (23.00.01 – теорія та історія політичної науки; визначено основні етапи формування сфери досліджень і аналізу освітньої політики в Україні, обґрунтовано їхні особливості; розкрито дію механізму формування концептуально-понятійного поля досліджень і аналізу освітньої політики у вітчизняній політичній науці) [4]; М. Хитько «Стратегічне планування у системі державного управління освітою» (25.00.02 – механізми державного управління;

розкрито особливості становлення і розвитку підходів до розуміння стратегічного державного планування в освіті; визначено концептуальний базис і методологічні засади аналізу стратегічного планування в освіті як функції та механізму державного управління; запропоновано шляхи оптимізації системи стратегічного державного планування в освіті та її впливу на освітні реформи і процес державотворення в Україні [5]; Н. Шульги «Державна освітня політика як інструмент соціально-економічного розвитку» (25.00.01 – теорія та історія державного управління; обґрунтовано поняття «державна освітня політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни» та визначено вплив цього феномену на зростання соціально-економічного потенціалу. Виявлено основні тенденції розвитку освітньої політики Європейського Союзу (далі – ЄС). Проведено історико-ретроспективний аналіз розвитку державної освітньої політики на українських землях, які в різні часи входили до складу Австро-Угорської і Російської імперій, Радянського Союзу; розкрито ключові характеристики формування та реалізації державної освітньої політики в незалежній Україні. Запропоновано авторське бачення змістової структуризації чинників, які впливають на державну освітню політику як інструмент соціально-економічного розвитку країни. Визначено пріоритети державної освітньої політики в Україні та напрями її вдосконалення [6]. Проте більш детального висвітлення потребують питання державної політики в галузі управління сферою професійно-технічної освіти, характеристики змісту й обґрунтування напрямів цієї важливої сфери в галузі освіти України.

Постановка завдання. Мета статті – розкрити зміст державної освітньої політики в галузі управління сферою професійно-технічної освіти й обґрунтувати її напрями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Безперечним є факт, що від рівня інтелектуального потенціалу суспільства залежить політична і соціальна стабільність держави, безпека і стан громадянського суспільства. Джерелом конкурентоспроможності країни, її соціальної й економічної стабільності виступає освітній чинник, тому розвинені країни світу вважають державну освітню політику одним із головних інструментів свого добробуту й укріплення на міжнародній арені. Динамічний процес щодо державної освітньої політики відбувається і в нашій країні. Державна освітня політика розглядається як «планомірно організована діяльність та відповідно

цілісна, комплексна система заходів державних інституцій щодо цілеспрямованого управління освітньою галуззю з метою її оптимізації, повноцінного функціонування та розвитку», як «концентроване вираження ідеологічних та соціальних принципів, що визначають ставлення держави до функціонування і розвитку галузі, визначають її роль у суспільстві» [7, с. 5].

Термін «державна політика у сфері освіти», або «державна освітня політика» уживається із 60-х рр. ХХ ст., коли роль освіти на державному рівні почали розглядати як важливий чинник економічного розвитку і соціального прогресу, як сферу, що потребує особливої уваги на загальнодержавному рівні [8, с. 11].

На переконання Я. Тицької, «використання різних формулювань для позначення поняття «державна політика у сфері освіти» більшість дослідників вважають доречним, адже вони складають один синонімічний ряд: «національна освітня політика», «державна освітня політика», «державна політика в галузі освіти» [9, с. 56].

Концептуалізацію змісту наукових поглядів щодо розуміння поняття «державна освітня політика» подано в табл. 1.

У наукових джерелах, наведених вище, ґрунтовно висвітлюються сутнісні характеристики державної освітньої політики, установлення її взаємозв'язку із соціально-економічними аспектами функціонування суспільства і держави. Із наведених у таблиці 1 визначень державної освітньої політики таким, що найповніше розкриває її сутність, на наш погляд, є визначення, надане Н. Шульгою. На думку дослідниці, «за допомогою складових державної освітньої політики (створення належної інституційно-правової бази, забезпечення відповідного фінансування освітньої галузі, ефективної організації та управління освітою, високого рівня кадрового забезпечення освітнього процесу; зміцнення зв'язку між освітою та наукою тощо) держава коригує і спрямовує розвиток освітньої сфери, формує її зміст, структуру, визначає стратегічні напрями, забезпечує рівний доступ до якісної освіти, сприяє зростанню людського капіталу, прогнозує потребу кадрів для економіки, створює умови для розвитку духовних потреб суспільства тощо» [6, с. 11].

Питання формування і реалізації державної освітньої політики для України не втрачають своєї актуальності, адже освіта як потужний ресурс розвитку держави, професійно-технічна освіта також, потребує модернізації, що зумовлено не тільки вітчизняними, а й загальноєвропейськими і світо-

вими тенденціями. Про це йшлося і в аналітичній доповіді до Щорічного послання Президента України до Верховної Ради України (2018 р.). Державна політика у сфері професійної освіти потребує від уряду «ефективних заходів, спрямованих на модернізацію освіти з урахуванням актуальних світових тенденцій її розвитку» [6, с. 1].

«Освітня політика ґрунтується на конституційних нормах; стратегічних документах розвитку освіти (доктрини, програми, концепції тощо); міжнародних, міждержавних договорах, ратифікованих найвищим законодавчим органом; законах, законодавчих актах; указах і розпорядженнях Президента України; постановах Верховної Ради та Кабінету Міністрів; наказах, розпорядженнях Міністерства освіти і науки, міністерств та відомств, яким підпорядковані заклади освіти; наказах та розпорядженнях регіональних (місцевих) органів виконавчої влади, виданих у межах їхньої компетенції» [8, с. 12].

Новий Закон України «Про освіту» № 2145–VIII від 5 вересня 2017 р., що набрав чинності 28 вересня 2017 р., створює юридичне підґрунтя для системної трансформації системи освіти. Закон регулює широкий спектр питань, пов'язаних із реалізацією права на освіту, визначає сферу відповідальності і повноваження закладів освіти й органів управління на всіх адміністративних рівнях. Також він передбачає оновлення спеціальних законів у сфері освіти, зокрема Закону України «Про професійну та професійно-технічну освіту», а також розроблення та внесення змін до інших законів та підзаконних нормативних актів.

Ухвалений урядом України законопроект «Про професійну (професійно-технічну) освіту» [16] впорядковує розподіл повноважень між різними рівнями влади щодо управління професійно-технічною освітою. На переконання законодавця, професійна (професійно-технічна) освіта має регіональний характер, тому завдання обласних державних адміністрацій – сприяти її розвитку й ефективному функціонуванню, що передбачає впорядкування питань регіонального замовлення та багатоканальне фінансування, де держава надає субвенцію на здобуття повної середньої освіти та частину держзамовлення із професій загальнодержавного значення. За словами міністра освіти і науки України, «значна частина цього Закону присвячується співпраці з роботодавцями як у контексті розробки стандартів профосвіти, так і у створенні навчального середовища та подальшого працевлаштування випускників» [16]. Зміни, закладені до законопроекту,

Автор і його визначення	Категоріальна сутність визначення	Квінтесенція (авторський погляд)
<p>А. Бердашкевич: «Освітня політика є полем взаємин різних соціальних груп, індивідів щодо використання владних інституцій для реалізації своїх інтересів і потреб в одній із найважливіших сфер суспільного буття – освіти» [10, с. 84].</p>	<p>Владна інституція, реалізує інтереси і побереби індивіда.</p>	<p>Складова частина політики держави, освітня стратегія країни, спрямована на розвиток і вдосконалення її соціально-економічної системи з урахуванням впливу міжнародних процесів і світових освітніх тенденцій, забезпечення прав і свобод особистості шляхом державно-управлінського інструментарію.</p>
<p>Д. Гогін: «Державна освітня політика – це спрямовувальна та регулювальна діяльність держави в галузі освіти, здійснювана нею для досягнення цілком визначених стратегічних цілей і розв’язання завдань загальнодержавного чи лобального значення. Вона визначається на вищому рівні державної влади та реалізується за допомогою законів, указів, постанов уряду, загальнодержавних і міжнародних програм, міжнародних актів (договорів, угод тощо)» [11, с. 56].</p>	<p>Діяльність держави в галузі освіти, реалізується за допомогою законів, указів, постанов.</p>	
<p>Н. Губерська: «Державна політика у сфері освіти – це невід’ємна складова частина загальної освітньої політики держави, зміст якої полягає у формуванні та нормативно-правовому закріпленні загальної стратегії освіти, у визначенні цілей, завдань і відповідних напрямів дії, спрямованих на забезпечення функціонування й розвитку системи освіти» [12].</p>	<p>Невід’ємна складова частина загальної освітньої політики держави, загальної стратегії освіти.</p>	
<p>В. Ковбасюк, В. Ващенко, Ю. Сурмін: «Державна політика у сфері освіти розуміється як система напрямів діяльності держави на шляху розв’язання найбільш важливих проблем і вирішення завдань, що постають перед системою освіти» [13, с. 205]. «Освітня політика – це сукупність цілей і завдань, що практично реалізуються державою та органами державної влади у сфері освіти, а також засобів, які при цьому застосовуються. Держава впливає або безпосередньо управляє сферою освіти шляхом використання правових, адміністративних, економічних і політичних інструментів, тобто виступає суб’єктом освітньої політики» [13, с. 205]. «Освітня політика є складовою державної політики і входить до складу внутрішньої політики держави, виступає інструментом забезпечення фундаментальних прав і свобод особистості, підвищення темпів соціально-економічного, науково-технічного розвитку та гуманізації суспільства, підвищення освіченості та культури населення тощо. На формування державної освітньої політики впливають міжнародні процеси та світові тенденції розвитку освітньої сфери» [13, с. 205].</p>	<p>Система напрямів діяльності держави в забезпеченні освіти. Сукупність цілей і завдань, які реалізує держава, використовуючи правові, адміністративні, економічні та політичні інструменти. Складник внутрішньої політики держави, інструмент забезпечення прав і свобод особистості, підпадає під вплив міжнародних освітніх процесів.</p>	

<p>К. Корсак: «Національна освітня політика – це сукупність пріоритетів і цілей, які формує уряд або інший вищий орган для здійснення заходів щодо вдосконалення й розвитку системи освіти чи її елементів» [14, с. 112].</p>	<p>Сукупність пріоритетів і цілей щодо вдосконалення й розвитку системи освіти чи її елементів.</p>	
<p>Є. Красняков: «Державна політика в галузі освіти – це складова частина (підсистема) загальнодержавної політики, що включає сукупність певної системи цілей, завдань, принципів, програм та основних напрямів діяльності органів управління освітою, спрямованих на організацію науково-методичного та впроваджувального супроводу стратегій розвитку системи освіти. Державна політика в галузі освіти і державне управління освітою взаємопов'язані» [2, с. 8].</p>	<p>Підсистема загальнодержавної політики; взаємопов'язана з державним управлінням освітою.</p>	
<p>Н. Протасова, В. Луговий, Ю. Молчанова: «Державна освітня політика – система стратегічних цілей і програмних дій державної влади з метою забезпечення функціонування та розвитку освіти» [7, с. 9].</p>	<p>Освітня стратегія державної влади.</p>	
<p>Д. Петрашенко: «Державна освітня політика – складова частина політики держави, що відображає сукупність її цілей і завдань у сфері освіти, які формуються політичною системою залежно від сутності держави та її соціального призначення та реалізуються нею за допомогою відповідних інструментів» [15].</p>	<p>Складова частина політики держави, сукупність її цілей і завдань у сфері освіти, реалізується за допомогою інструментарію.</p>	
<p>Я. Тицька: «Державна політика у сфері освіти – це передбачена законодавством сукупність дій органів державної влади щодо формування й реалізації стратегічних завдань сфери освіти, удосконалення та розвитку системи освіти з метою задоволення потреб людини й суспільства» [9, с. 57].</p>	<p>Сукупність дій органів державної влади, спрямована на потреби особи.</p>	
<p>Н. Шульга: «Державна освітня політика – інструмент соціально-економічного розвитку України на основі розкриття сутності, складових, концептуальних засад (принципів, чинників, напрямів), пріоритетів і важелів впливу державної освітньої політики; комплекс заходів, які розробляються та здійснюються органами державної влади разом із громадянським суспільством із метою створення умов для розвитку всієї соціально-економічної системи країни шляхом кількісних і якісних змін у галузі освіти» [6, с. 4].</p>	<p>Комплекс заходів, спрямований на розвиток соціально-економічної системи країни.</p>	

узгодженні з Концепцією реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 р., якою передбачено проведення реформи професійної (професійно-технічної) освіти, схваленої урядом 12 червня 2019 р. [17].

Головні новації законопроекту «Про професійну (професійно-технічну) освіту» можна об'єднати у три блоки:

1. Забезпечення якості освіти (проведення акредитації освітніх програм за однією або групами професій; створення мережі Центрів професійної досконалості; скасування планових заходів

**Кореляція основних напрямів державної освітньої політики України
і державної освітньої політики у сфері професійно-технічної освіти**

№ п/п	Основні напрями державної освітньої політики України	Напрямами державної освітньої політики у сфері професійно-технічної освіти
1.	Забезпечення громадянам рівного і справедливого доступу до безоплатної якісної освіти.	Забезпечення економічних і соціальних гарантій для реалізації конституційного права на освіту кожним громадянином України незалежно від місця проживання і форми здобуття освіти.
2.	Зниження рівня корумпованості освітньої сфери.	Узгодження мережі професійно-технічних навчальних закладів і системи управління освітою з потребами розвитку національної економіки та запитів ринку праці; забезпечення доступності та безперервності освіти протягом усього життя; формування безпечного освітнього середовища. Створення сучасної матеріально-технічної бази системи професійної освіти та розроблення ефективного механізму її фінансово-економічного забезпечення і належної оплати праці педагогічних працівників.
3.	Підвищення рівня об'єктивності в оцінюванні успішності учнів, студентів, слухачів.	Підвищення якості професійної освіти на інноваційній основі, що передбачає освоєння учнями базових компетенцій науково-дослідної й інноваційної діяльності через їх включення у відповідні практики.
4.	Запровадження демократичних засад у діяльність навчальних закладів.	Створення та забезпечення можливостей для реалізації різноманітних освітніх моделей, створення навчальних закладів різних типів і форм власності.
5.	Удосконалення громадянсько-патріотичного виховання в освіті.	Створення умов для розвитку індустрії сучасних засобів навчання (навчально-методичних, електронних, технічних, інформаційно-комунікаційних тощо). Модернізація структури, змісту й організації професійної освіти на основі компетентнісного підходу й особистісної орієнтації
6.	Подальша інтеграція національної освіти у світовий освітній простір, забезпечення її конкурентоспроможності у світі.	Розроблення нових стандартів професійної освіти. Урахування світового досвіду та принципів сталого розвитку.

державного нагляду: інституційний аудит і позапланові перевірки – поле діяльності Державної служби якості освіти; розроблення за участі роботодавців стандартів освіти й освітніх програм, що зробить зміст освіти найбільш ефективним щодо запитів ринку праці).

2. Децентралізація управління та фінансування закладів (повноваження місцевої влади щодо матеріально-технічного і фінансового забезпечення закладів професійно-технічної освіти і контролю за їхньою діяльністю; автономія ПТНЗ у питаннях організації освітнього процесу; видача ПТНЗ документів про освіту власного зразка; обирання на посаду директора за конкурсом не більш як два терміни поспіль; створення регіональних рад професійної освіти).

3. Розвиток державно-приватного партнерства (створення та спільне фінансування навчально-практичних центрів, лабораторій, майстерень тощо; моніторинг професійної траєкторії випускників та обстеження умов їхнього працевлаштування; активна популяризація робітничих професій) [16].

Основні напрями державної освітньої політики України корелюють із напрямами державної освітньої політики у сфері професійно-технічної освіти. Кореляція цих напрямів подана в таблиці 2.

Висновки. Отже, на підставі викладеного вище ми можемо зробити такі висновки:

– по-перше, державна політика в галузі освіти є невід'ємною складовою частиною утвердження і забезпечення державою прав і свобод людини та їхніх гарантій і ґрунтується на основних принципах освіти в Україні;

– по-друге, реформування професійно-технічної освіти, її модернізація, спрямовані на відновлення, розвиток і виведення на рівень сучасних розвинених країн, є одним із найважливіших завдань державної освітньої політики України;

– по-третє, напрямами вдосконалення державної освітньої політики в Україні у сфері професійно-технічної освіти є:

– забезпечення стабільності вектора державної освітньої політики, спрямованого на реформування професійно-технічної освіти;

– забезпечення високого рівня якості освіти та підготовки висококваліфікованих робітників;

– широке впровадження моніторингових досліджень щодо надання якісних освітніх послуг, працевлаштування та професійного кар'єрного зростання випускників професійно-технічних навчальних закладів освіти, а також наближення якості вітчизняної системи ПТО до міжнародних стандартів якості професійної освіти і навчання;

– координація дій між суб'єктами управління освітою у процесі децентралізації, підвищення компетентності викладачів і майстрів виробничого навчання;

– подальше впровадження в навчально-виробничий процес дуальної форми навчання, що сприятиме високому рівню практичної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;

– забезпечення узгодженості між ринком освітніх послуг і ринком праці;

– більш активне залучення роботодавців до процесу формування державного замовлення на фахівців та визнання їх рівноправним суб'єктом цього процесу.

Серед перспективних напрямів щодо порушеної проблематики, на наш погляд, – обґрунтування специфіки державного управління розвитком системи професійно-технічної освіти на державному та регіональному рівнях.

Список літератури:

1. МОН пропонує до громадського обговорення проєкт Концепції реалізації державної політики у сфері професійної освіти «Сучасна професійна освіта» на період до 2027 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proekt-konceptsiyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-profesijnoyi-osviti-suchasna-profesijna-osvita-na-period-do-2027-roku>.

2. Красняков Є. Державна політика в галузі освіти в Україні: теоретико-історичний аспект : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01. Київ, 2012. 21 с.

3. Легенький М. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері освіти : дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2018. 513 с.

4. Пономаренко В. Дослідження та аналіз освітньої політики в Україні : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.01. Київ, 2010. 21 с.

5. Хитько М. Стратегічне планування у системі державного управління освітою: автореф. дис. ... канд. держ. упр.: 25.00.02. Харків, 2019. 20 с.

6. Шульга Н. Державна освітня політика як інструмент соціально-економічного розвитку України : автореф. ... докт. наук держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2018. 36 с.

7. Державне управління у сфері освіти : глосарій з дисциплін магістерської програми за спеціальністю «Державне управління у сфері освіти» / авт. кол. : Н. Протасова та ін. ; за заг. ред. Н. Протасової. Київ : НАДУ, 2013. 48 с.

8. Красняков Є. Освітня політика як інструмент впливу держави на систему освіти. *Шлях освіти*. 2006. № 4. С. 11–13.

9. Тицька Я. Державна політика у сфері освіти: правовий аспект. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 2 (23). С. 55–60.

10. Бердашкевич А. Основные принципы формирования и реализации государственной политики. *Вестник Московского университета*. Серия 12 «Политические науки». 2001. № 4. С. 83–94.

11. Гогин Д. Государственная образовательная политика Российской Федерации на современном этапе : дис. ... канд. полит. наук: 23.00.02. Москва, 2005. 218 с.

12. Губерська Н. Державне регулювання вищої освіти в умовах демократизації публічних відносин в Україні. *Право і суспільство*. 2015. № 2. С. 153–158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_2_27.

13. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

14. Корсак К. Освіта, суспільство, людина у ХХІ ст. : інтегрально-філософський аналіз. Київ : Вид-во НДПУ, 2004. 222 с.

15. Петрашенко Д. Державна освітня політика України на сучасному етапі: цілі, складові, перспективи. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 6. С. 141–144.

16. Про професійну (професійно-технічну) освіту : законопроект. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/yakouy-maye-stati-profosvita-v-ukrayini-uryad-uhvaliv-zakonoprojekt-pro-profesijnu-profesijno-tehnicnu-osvitu>.

17. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 р. : розпорядження від 12 червня 2019 р. № 419-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-profesijnoyi-profesijno-tehnicnoyi-osviti-suchasna-profesijna-profesijno-tehnicna-osvita-na-period-do-2027-roku-i120619>.

Hren L.M. STATE POLICY IN THE AREA OF VOCATION-AND-TECHNICAL SPHERE MANAGEMENT: CONTENTS CHARACTERISTIC AND DIRECTIONS' SUBSTANTIATION

The article analyzes dissertation researches on forming and realization of state policies in education sphere of Ukraine by the following authors: Ye. Krasniakov "State policies in the area of education in Ukraine: theoretic-and-historic aspect" (25.00.02 – theory and history of state management); M. Leghenky "Administrative and legal foundations of forming and realization of state policies in the sphere of education"; V. Ponomarenko "Research and analysis of education policies in Ukraine" (23.00.01 – theory and history of political science); M. Khytko "Strategic planning in the system of education's state management" (25.00.12 – state management mechanisms) and by N. Shulga "State education policies as an instrument of socio-economic development" (25.00.01 – theory and history of public management). There are considered the conceptualization of scientific views' contents regarding the essence of the notion of "state educational policy", clarifies the contents and directions of state educational policy in the sphere of vocation-and-technical training management. It is established that solving the problems facing vocational training in Ukraine (growing deficit of working professions employees in Ukraine's labor market and low motivation on behalf of society to obtaining working qualifications; the tendency of worsening Ukraine's positions in international researches of competitiveness and investment attractiveness that influence economic development of Ukraine; increase in the share of youths trying to obtain higher education, including those studying abroad; loss of attractiveness and prestige of vocational training; decrease in social status of a pedagogue in vocational training) will be enhanced by well-balanced state policies in the area of managing vocation-and-technical training sphere. There are viewed main novelties of the draft law "On vocational (vocation-and-technical) training" which can be grouped into the three blocks: 1. Ensuring training quality. 2. Decentralizing of management and financing of establishments. 3. Development of state-private partnership. It is proved that the directions of state educational policy in the sphere of vocation-and-technical training management correlate with the main directions of state educational policies of Ukraine that determines reforming and modernizing of vocation-and-technical training as one of the crucial goals of educational policies of the state: its renovation, development, and leading to the level of modern developed countries of the world. An important and perspective direction of the problematics in question is substantiation of peculiarities of vocation-and-technical training system's state management at both the state and regional levels.

Key words: state educational policies, vocation-and-technical training management.